

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบประกันคุณภาพการศึกษายุคดิจิทัล
ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1*

GUIDELINES OF THE DIGITAL AGE EDUCATION QUALITY ASSURANCE
SYSTEM DEVELOPMENT OF SCHOOL ADMINISTRATORS EXPANSION
EDUCATIONAL OPPORTUNITIES UNDER NAKHONSAWAN
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

มาลัย วงศ์ฤทัยวัฒนา

Malai Wongruethaiwattana

วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น

Northern College, Thailand

E-mail: khunadd1775@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารงานระบบประกันคุณภาพการศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา 2) หาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบประกันคุณภาพการศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เป็นงานวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 234 คน และผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามชนิดประมาณค่า 5 ระดับ มีค่า IOC ระหว่าง 0.80 - 1.00 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82 สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานระบบประกันคุณภาพการศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบไปด้วย 2.1) ด้านการวางแผน (Plan) ต้องครอบคลุมทั้งด้านองค์ความรู้ บุคลากร ขั้นตอนการดำเนินงาน การตรวจสอบเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประสิทธิภาพ 2.2) ด้านการปฏิบัติ (Do) บุคลากรต้องมีการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถ และมีส่วนร่วมในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการบริหารงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษายุคดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ

* Received 9 January 2021; Revised 13 April 2021; Accepted 16 April 2021

2.3) ด้านการตรวจสอบ (Check) ผู้บริหารและคณะกรรมการที่มีหน้าที่ในการติดตามตรวจสอบต้องมีความรู้ความสามารถเรื่องของการประกันคุณภาพการศึกษาและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างดีเพื่อการประเมินผลได้อย่างถูกต้องและ 2.4) ด้านการปรับปรุง (Act) การนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาปรับปรุงต้องประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรในองค์กร

คำสำคัญ: การประกันคุณภาพการศึกษา, ยุคดิจิทัล, โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

Abstract

The objectives of this research article were to: 1) study the administrative condition of the quality assurance administration in the digital era of opportunity expand school administrators, and 2) develop guidelines for the quality assurance administration in the digital era of opportunity expand school administrators. This research was a mixed method research. The sample group consisted of 234 school administrators and opportunities expand school teachers, including 7 experts in a focus group discussion. The research instruments were 5 - level questionnaire with an IOC value between 0.80 - 1.00 with a confidence value of 0.82. The statistics employed were frequency, mean, and standard deviation. The results found that 1) the overall and each aspect of the quality assurance administration in the digital era of opportunity expand school administrators was at a high level, 2) guidelines of the quality assurance administration in the digital era of opportunity expand school administrators: Plan process should be ready for using the digital technology, and appoint the responsible persons who have expertise on the quality assurance administration in the digital era, Do process should be promoted the digital technology in order to develop the quality assurance administration by conducting the seminar - workshop in order to lead to skills, knowledge, and being teacher through PLC process, Check process, every section should participate in checking, and appointing the committee in order to supervise and follow up every step, the committee presents reports to relevant persons via documents and medias, and Act process should be developed and improved the standard by analyzing the evaluation results in order to find the guidelines for further improvement and development.

Keywords: Quality Assurance Administration, Digital Era, Opportunities Expand School

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยก้าวเข้าสู่ยุคประเทศไทย 4.0 เป็นยุคดิจิทัล คือ ยุคของความเจริญก้าวหน้า ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีที่มีความรวดเร็วในการสื่อสาร การส่งผ่านข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสังคม ไม่ว่าจะเป็นข่าวสาร ภาพหรือวิดีโอที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้อย่างรวดเร็วทุกที่และทุกเวลา ซึ่งความก้าวหน้าของเทคโนโลยีเหล่านี้ทำให้ครู อาจารย์และนักเรียนของสถานศึกษาสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลความรู้ได้โดยไม่มีข้อจำกัดในเรื่องเวลาหรือสถานที่ คุณลักษณะยุคดิจิทัลที่สำคัญ มี 3 ประการคือ 1) ความรวดเร็วในการสื่อสารไม่จะเป็นการจัดเก็บ หรือการเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสาร ความรู้ต่าง ๆ ของผู้ใช้ 2) การใช้เทคโนโลยีการสื่อสารที่ไม่มีขอบเขตหรือข้อจำกัดในเรื่องเวลาหรือสถานที่ ทำให้สามารถเข้าถึง รับรู้ และเรียนรู้ได้ทุกที่ และทุกเวลา 3) การใช้เทคโนโลยีมาบูรณาการเชื่อมโยงเครือข่ายต่าง ๆ ให้ทุกคนสามารถจัดเก็บข้อมูล เข้าถึงข้อมูลในการใช้พัฒนาและเผยแพร่ แบ่งปันความรู้ได้อย่างทั่วถึง (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2561)

การประกันคุณภาพการศึกษามีเป้าหมาย 3 ประการ คือ 1) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาที่มีผลการประเมินต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 2) เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน ครู และสถานศึกษาให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก 3) เพื่อส่งเสริม และพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เข้มแข็งเพื่อยกระดับคุณภาพของสถานศึกษาให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน ตามที่กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้ปฏิรูป ประบบการประเมินและประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกของทุกระดับ และสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ มีแนวคิดว่ามีมาตรฐานที่กำหนดต้องสามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้ มีการประเมินจากสภาพจริง อย่างเป็นรูปธรรม ผลการประเมินสามารถสะท้อนคุณภาพการศึกษาได้อย่างแท้จริง สร้างมาตรฐานระบบการประเมินเพื่อลดภาระการจัดเก็บข้อมูล และลดการจัดทำเอกสารที่ใช้ในการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา พ.ศ. 2561 ซึ่งมีจำนวน 3 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ประกอบไปด้วยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา และมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561) โดยได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาปรับใช้ในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วยเทคโนโลยีที่เข้ามามีส่วนช่วยในเรื่องการเรียนรู้ปัจจุบันมีเครื่องมือเครื่องใช้ที่ช่วยสนับสนุนการเรียนรู้หลายอย่าง มีระบบคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) มีระบบมัลติมีเดีย (Multimedia)

ระบบวิดีโอออนดีมานด์ (Video on Demand) วิดีโอเทเลคอนเฟอเรนซ์ (Video Teleconference) และอินเทอร์เน็ต (Internet) เป็นต้น ระบบเหล่านี้เป็นระบบสนับสนุนการรับรู้ข่าวสารและการค้นหาข้อมูลข่าวสารเพื่อการเรียนรู้ เทคโนโลยี ที่เข้ามาสนับสนุนการจัดการศึกษาในการจัดการศึกษาสมัยใหม่จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลข่าวสารเพื่อการวางแผนการดำเนินการ การติดตามและประเมินผล (พัลลภ พิริยะสุรวงศ์, 2563)

จะเห็นได้ว่าเทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทต่อการศึกษามาก แต่การดำเนินงานที่ผ่านมามักพบกับปัญหาในขั้นตอนและกระบวนการนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ยังไม่ถูกต้องขาดแบบฟอร์มการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ชัดเจน ไม่มีการตรวจสอบข้อมูลการนำไปใช้ บุคลากรขาดความชำนาญในการนำข้อมูลที่ได้นำมาจัดกลุ่มตามลักษณะ และประเภทของสารสนเทศ การประมวลผลทั้งทำด้วยมือและใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในการประมวลผล ซึ่งบุคลากรบางส่วนยังไม่สามารถใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ได้อย่างคล่องแคล่ว การประชุมวางแผนการปฏิบัติงาน กำหนดระยะเวลาการดำเนินงาน แต่งตั้งทีมงาน หรือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในแต่ละงานยังไม่มี ความชัดเจน การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลนั้นอาจจะเกิดปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐานไม่ว่าจะเป็น ระบบของคอมพิวเตอร์ (Hardware) โปรแกรมชุดคำสั่งที่ใช้สั่งงานให้คอมพิวเตอร์ทำงาน (Software) หรือเครือข่าย (Network) ต่าง ๆ รวมทั้งความรู้ความสามารถของผู้เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นครู อาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ส่งผลให้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษามีความล่าช้า บุคลากรจำนวนมากไม่เข้าใจในระบบการจัดส่งเอกสารให้กับหน่วยงานต้นสังกัด บุคลากรทางการศึกษาขาดความมุ่งมั่นและความทุ่มเทในการพัฒนาคุณภาพการศึกษารูปแบบเป็นระบบต่อเนื่อง โรงเรียนมีครูไม่เพียงพอทำให้ครูต้องทำหน้าที่หลายอย่าง ซึ่งส่งผลกระทบต่อ การประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 4 และรอบต่อไป (สุกัญญา แซ่มะขอย, 2561)

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 มีจำนวนบุคลากร รวม 1,767 คน มีนักเรียน จำนวน 19,638 คน มีโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจำนวน 30 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 30 คน เป็นครูผู้สอนจำนวน 557 คน ซึ่งมักจะประสบกับปัญหาโครงสร้างพื้นฐานไม่ว่าจะเป็นระบบของคอมพิวเตอร์ (Hardware) โปรแกรมชุดคำสั่งที่ใช้สั่งงานให้คอมพิวเตอร์ทำงาน (Software) และเครือข่าย (Network) ต่าง ๆ ที่ไม่สามารถเข้าถึงได้ รวมทั้งความรู้ความสามารถของผู้เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นครู อาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา นักเรียน และปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ที่ไม่เหมาะสมต่าง ๆ วัสดุอุปกรณ์ มีจำนวนไม่เพียงพอ โรงเรียนขาดงบประมาณในการดำเนินงานพัฒนาระบบสารสนเทศ เจ้าหน้าที่ธุรการมีไม่ครบทุกโรงเรียน ครูผู้สอนมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้น้อย ส่งผลให้การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษามีผลการประเมินไม่เป็นไปตามเกณฑ์ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1, 2563)

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวที่พบ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการบริหารงานระบบประกันคุณภาพการศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 ในงาน 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ ด้านการตรวจสอบ และด้านการปรับปรุง เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปเป็นแนวทางในการบริหารงานระบบประกันคุณภาพการศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 และสถานศึกษาอื่นที่มีบริบทใกล้เคียงกันได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานระบบประกันคุณภาพการศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบประกันคุณภาพการศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods) ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนดำเนินการวิจัยไว้ 2 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารงานระบบประกันคุณภาพการศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 โดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษา และการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษา สร้างแบบสอบถามซึ่งเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาความสอดคล้อง (Content Validity) ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.80 – 1.00 จากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารและครูผู้สอนที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 และมีบริบทที่คล้ายคลึงกันที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ด้วยวิธีการของครอนบาค (Cronbach, L. J., 1984) พบว่า ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.82 นำแบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 โดยกำหนดขอบเขตด้านเนื้อหา คือ 1) ด้านการวางแผน 2) ด้านการปฏิบัติ

3) ด้านการตรวจสอบ และ 4) ด้านการปรับปรุง ขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้จากการเปิดตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie, R. V. & Morgan, D. W., 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 234 คน ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและติดตามแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง ได้ตอบกลับคืนมา จำนวน 234 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการบริหารงานระบบประกันคุณภาพการศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ขั้นตอนที่ 2 หาแนวทางพัฒนาการบริหารงานระบบประกันคุณภาพการศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 โดยมีขั้นตอน คือ 1) นำผลของการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนที่ 1 ที่มีอันดับต่ำสุด 3 อันดับในแต่ละด้านมาจัดทำเป็น “ร่างเป็นแนวทางพัฒนาการบริหารงานระบบประกันคุณภาพการศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1” 2) นำ “ร่างแนวทางพัฒนาการบริหารงานระบบประกันคุณภาพการศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1” เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญศึกษาวิเคราะห์ จำนวน 7 คน โดยให้การสนทนากลุ่มเพื่อเสนอแนวคิดในการสร้างแนวทางพัฒนาการบริหารงานระบบประกันคุณภาพการศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญคือ 2.1) จะต้องเป็นสมาชิกหรือผู้แทนของกลุ่มหรือเป็นกลุ่มเป้าหมายที่สามารถพูดคุยได้ตอบในรูปแบบของการสนทนากลุ่ม ในการที่จะแสดงทัศนะสะท้อนถึงประสบการณ์รอบ ๆ ตัวได้ดี 2.2) เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก ในโรงเรียนที่ได้รับการอบรมในเรื่อง ระบบประกันคุณภาพการศึกษายุคดิจิทัล จำนวน 2 คน เป็นครูที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป ที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษายุคดิจิทัล จำนวน 2 คน เป็นศึกษานิเทศก์ที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านการประกันคุณภาพการศึกษายุคดิจิทัล จำนวน 1 คน เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาเอกและสอนในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษา จำนวน 2 คน และ 2.3) นำข้อเสนอแนะจากการสนทนากลุ่มมาสังเคราะห์เป็นแนวทางพัฒนาการบริหารงานระบบประกันคุณภาพการศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 พบว่าสภาพการบริหารงานระบบประกันคุณภาพการศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการปรับปรุง รองลงมาเป็นด้านการปฏิบัติ ด้านการตรวจสอบ และด้านการวางแผน ตามลำดับ แสดงตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสภาพการบริหารงานระบบประกันคุณภาพการศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 ภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	สภาพการบริหารงาน ระบบประกันคุณภาพการศึกษายุคดิจิทัล	$\bar{x}$	S.D.	สภาพ การดำเนินงาน	ลำดับที่
1	ด้านการวางแผน	3.57	0.89	มาก	4
2	ด้านการปฏิบัติ	3.70	0.86	มาก	2
3	ด้านการตรวจสอบ	3.69	0.82	มาก	3
4	ด้านการปรับปรุง	3.76	0.83	มาก	1
รวมเฉลี่ย		3.68	0.85	มาก	

ขั้นตอนที่ 2 แนวทางพัฒนาการบริหารงานระบบประกันคุณภาพการศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 สรุปได้ ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านการวางแผน

1.1 คณะกรรมการพัฒนาการประกันคุณภาพควรมีการจัดทำข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน โดยการสำรวจและจัดทำข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนให้เป็นข้อมูลที่ทันสมัย และเป็นปัจจุบันอยู่เสมอเพื่อสะดวกในการนำมาใช้ จัดทำการอัปเดตข้อมูลของนักเรียนภาคเรียนละ 1 ครั้ง ปรับปรุงระบบฐานข้อมูลของโรงเรียนอย่างน้อยปีละ 1 - 2 ครั้ง หากมีการเปลี่ยนแปลงโยกย้ายครูและนักเรียน ผู้บริหารและครูผู้สอนควรมีการเชิญวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้เพิ่มเติมในเรื่องการวางแผนงาน การเตรียมความพร้อมในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและสนับสนุนให้คณะกรรมการพัฒนาดตนเองอย่างต่อเนื่อง คณะกรรมการควรมีการจัดหมวดหมู่ผลงานตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเรียงลำดับก่อนหลังของโครงการให้ชัดเจน

1.2 ผู้บริหารและครูผู้สอนต้องมีการประชุมวางแผนในการให้ความรู้ความเข้าใจในการรับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาชี้แจงให้เห็นบทบาทหน้าที่และ

ความรับผิดชอบของคณะกรรมการอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม สถานศึกษาควรเตรียมการวางแผนแต่งตั้งคณะกรรมการให้ตรงกับความรู้ความสามารถในการทำงานด้านการประกันคุณภาพ การศึกษายุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความตระหนักถึงบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการการประกันคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจน และมีการประชุมเห็นชอบจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องถึงความเหมาะสมของบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการที่ได้รับในแต่ละบุคคล

1.3 คณะกรรมการพัฒนาการประกันคุณภาพควรจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานของโรงเรียน ควรมีการแจ้งมาตรฐานการปฏิบัติงานให้ครูทุกคนทราบ เพื่อเป็นแนวทางในการประเมินกิจกรรมในโรงเรียนอย่างถูกต้องและเกิดประสิทธิภาพ ควรต้องมีการประชุมวางแผนในการจัดทำแผนปฏิบัติการ 4 ปี โดยต้องทำทั้งโรงเรียน และครูทุกคนในโรงเรียนต้องมีส่วนในการแสดงความคิดเห็นและยอมรับในแผนที่ร่วมกันทำ การทำแผนปฏิบัติการประจำปีต้องมีการประชุมวางแผนโดยครูทั้งโรงเรียนต้องมาร่วมกันประชุมวางแผน โดยการให้แต่ละฝ่ายได้วางแผนปฏิบัติการของตนเอง และมีการประชุมชี้แจงและร่วมกันพิจารณาร่างแผนปฏิบัติการ ต้องนำส่วนที่บกพร่องมาจัดทำให้สมบูรณ์ และทุกคนในโรงเรียนต้องมีส่วนร่วมในการพิจารณาร่างแผนปฏิบัติการ และขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วจึงนำมาจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการประจำปี

ด้านที่ 2 ด้านการปฏิบัติ

2.1 คณะกรรมการควรมีการนำผลการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนมารวบรวมจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน โรงเรียนต้องจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและต้องมีการสนับสนุนทรัพยากร ระบบเทคโนโลยีดิจิทัล และงบประมาณตามสมควรให้เหมาะสมกับงานนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรตรวจสอบผลการปฏิบัติการตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อทดสอบระบบปฏิบัติการให้มีความพร้อมต่อการใช้งานอยู่เสมอ

2.2 หน่วยงานระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับนโยบายควรมีการจัดทำหรือมีคู่มือเพื่อให้ครูและบุคคลที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษายุคดิจิทัลให้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย และสามารถนำไปใช้ได้เหมือนกันทุกโรงเรียนทั้งโรงเรียนที่มีบริบทใกล้เคียงกันและแตกต่างกัน หากคู่มือการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษายุคดิจิทัลไม่สามารถนำไปใช้ได้ ในสถานศึกษาของตนเองผู้บริหารและครูควรร่วมกันจัดทำคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษายุคดิจิทัลให้เหมาะสมกับสถานศึกษา ควรมีการประชุมชี้แจงการใช้คู่มือการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษายุคดิจิทัลให้กับบุคลากรและคณะกรรมการการประกันคุณภาพการศึกษาให้มีความเข้าใจชัดเจนตรงกัน

2.3 หน่วยงานระดับเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรร่วมกันจัดอบรม เชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาในยุค ดิจิทัลให้ครูและบุคคลที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจอย่างชัดเจน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการสนับสนุน ให้ครูได้อบรมพัฒนาศักยภาพของตนเอง และสนับสนุนด้านทรัพยากร และงบประมาณตามที่ เห็นว่าเหมาะสมกับการปฏิบัติงานนั้น ๆ ควรมีการส่งเสริมให้มีการประยุกต์ใช้ดิจิทัลเพื่อการ พัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ให้สามารถนำความรู้ ที่ได้รับการฝึกอบรมไปใช้ได้จริงในสถานศึกษา เน้นการพัฒนาโดยใช้การแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ ความคิด และความเชื่อของครูผ่านกิจกรรมที่กำหนดไว้ในระหว่างการพัฒนา ดำเนินการส่งเสริมการทำงานร่วมกันเป็นทีมระหว่างครู กับเพื่อนครู วิทยากร และมีการใช้ กิจกรรม/กระบวนการพัฒนาครูที่ยึดครูเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา โดยพยายามให้ครูทุกคน มีส่วนร่วมทุกขั้นตอน เช่น การวางแผน การฝึกปฏิบัติเพื่อได้รับประสบการณ์จริงเพื่อนำไปสู่ การเกิดทักษะ และใช้การนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเปิดโอกาสให้ครูสะท้อนความคิดที่ ได้รับจากกระบวนการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การเกิดทักษะ (Skill) ความรู้ (Knowledge) และความเป็นครู (Attribute) ไปพร้อม ๆ กันโดยใช้การเรียนรู้ผ่านชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในช่องทางการสื่อสารในยุคดิจิทัล

ด้านที่ 3 ด้านการตรวจสอบ

3.1 ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ การศึกษา ซึ่งต้องประกอบด้วย ผู้บริหาร ตัวแทนครู นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้แทนชุมชน ให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้วย และต้องให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการ ตรวจสอบด้วยสถานศึกษาควรจัดตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อการกำกับ และติดตาม ต้องทำ ในทุกขั้นตอนของการทำงานตั้งแต่ก่อนทำงาน ระหว่างทำงาน และหลังจากทำงานเสร็จ เรียบร้อยแล้ว เพื่อหาแนวทางแก้ไขและพัฒนาต่อไป การดำเนินการตรวจสอบและทบทวน คุณภาพการศึกษาควรใช้เครื่องมือช่วยในการประเมิน เช่น แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบ สังเกต แบบบันทึก ที่ครอบคลุมเนื้อหาอย่างครบถ้วนและต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ มาตรฐาน ตัวชี้วัด เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

3.2 คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาควรนำเสนอรายงานผล การประเมินต่อผู้ปกครองและชุมชนได้รับรู้รับทราบในรูปแบบของเอกสารโดยผ่านสื่อโซเชียล มีเดีย แอปพลิเคชันต่าง ๆ ควรจัดการประชุมผู้ปกครอง และผู้แทนชุมชนเพื่อรายงานผลการ ประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาให้ทุกคนได้รับทราบพร้อมรับฟังข้อเสนอแนะ

3.3 ควรมีการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษายุคดิจิทัลเมื่อแต่งตั้ง คณะกรรมการในการดำเนินงานแล้ว ต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ มาตรฐานและตัวชี้วัดที่จะ ประเมินให้สอดคล้องกับจุดเน้นและทิศทางของการพัฒนา ควรจัดการประชุมชี้แจงมาตรฐาน และตัวบ่งชี้ให้คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษามีความเข้าใจ เพื่อให้ถ่ายทอดการประเมิน

ด้านที่ 4 ด้านการปรับปรุง

4.1 ครูผู้สอนควรมีการเตรียมเอกสาร รายงาน และสื่อ อุปกรณ์ต่าง ๆ ต้องมีการเตรียมอย่างเป็นระบบ และเป็นปัจจุบัน เพื่อให้สะดวกและรวดเร็วในการค้นหาข้อมูลต่าง ๆ ในการนำมาประกอบการวัดผลและประเมินผล ครูผู้สอนควรใช้เครื่องมือการวัดประเมินผล ผู้เรียนที่มีความทันต่ยุคดิจิทัล ครูผู้สอนควรใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับศักยภาพของนักเรียน

4.2 สถานศึกษาควรมีการพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานต้องมีการนำผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมาแล้วมาทำการวิเคราะห์เพื่อหาปัญหา และนำปัญหานั้นมาสู่แนวทางในการแก้ไขพัฒนาต่อไป ควรมีการพัฒนาและการปรับปรุงมาตรฐานการปฏิบัติงาน ต้องนำมาตรฐานการศึกษามาเป็นตัวกำหนดในการวัดผลและประเมินกิจกรรม ต้องสร้างความมั่นใจให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานประกันคุณภาพการศึกษา และต้องกระตุ้นให้เกิดความกระตือรือร้นในการที่จะให้ทำงานอยู่เสมอ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความพยายามที่จะทำงานให้สำเร็จ

4.3 คณะกรรมการประกันคุณภาพต้องนำข้อเด่นและข้อด้อยในการปฏิบัติงานที่ผ่านมาชี้แจง และร่วมกันหาแนวทางในการแก้ไขพัฒนาต่อไป ควรมีการศึกษาวิเคราะห์สถานภาพของสถานศึกษาให้มีความถูกต้อง และมีความเป็นจริง เพื่อนำมาปรับปรุงแผนงาน และโครงการต่าง ๆ ของสถานศึกษา

โดยสรุปแล้ว แนวทางการบริหารงานระบบประกันคุณภาพการศึกษา ยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 ประกอบไปด้วย 1) ด้านการวางแผน (Plan) ควรมีการเตรียมความพร้อมในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และแต่งตั้งคณะกรรมการหรือผู้รับผิดชอบให้ตรงกับความรู้ความสามารถ ในการทำงานการประกันคุณภาพการศึกษายุคดิจิทัล 2) ด้านการปฏิบัติ (Do) ควรมีการส่งเสริมให้มีการประยุกต์ใช้ ดิจิทัลเพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้สามารถนำความรู้ ที่ได้รับไปใช้ได้จริง ในสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การเกิดทักษะ (Skill) ความรู้ (Knowledge) และความเป็นครู (Attribute) ไปพร้อม ๆ กันโดยใช้การเรียนรู้ผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในช่องทางการสื่อสารในยุคดิจิทัล 3) ด้านการตรวจสอบ (Check) ควรเปิดโอกาสให้ ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ควรจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อการกำกับและติดตามในทุกขั้นตอน และคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาควรนำเสนอรายงานผลการประเมินต่อผู้ปกครองและชุมชนได้รับรู้โดยเอกสารและผ่านสื่อโซเชียลมีเดีย แอปพลิเคชันต่าง ๆ และ 4) ด้านการปรับปรุง (Act) ควรมีการพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐาน โดยการนำผลการประเมินที่ผ่านมาเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ปัญหา และนำปัญหานั้นมาสู่แนวทางในการแก้ไขพัฒนาต่อไป

อภิปรายผล

1. สภาพการบริหารงานระบบประกันคุณภาพการศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการปรับปรุง รองลงมาเป็นด้านการปฏิบัติ ด้านการตรวจสอบ และด้านการวางแผน ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 ได้จัดประชุมชี้แจงผู้ปกครองและชุมชนให้รับรู้รับทราบถึงความสำคัญ และความจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาใส่ใจ และกำกับ ติดตามการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีการเชิญผู้ปกครองและชุมชนร่วมประชุมปรึกษาหารือการจัดกิจกรรมเพื่อการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษา มีการกำหนดเกณฑ์บ่งชี้และมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นที่เข้าใจและยอมรับของทุกคนในสถานศึกษา มีการกำกับตรวจสอบและการประเมินผลการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างถูกต้อง และเป็นธรรม สามารถสร้างเครื่องมือการประเมินการประกันคุณภาพการศึกษามีความสะดวกใช้และง่ายต่อการประเมิน สถานศึกษานำข้อมูลจากผลการประเมิน พัฒนามาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่เหมาะสมกับสถานภาพและบริบทของสถานศึกษา สถานศึกษานำผลและข้อมูลการประเมินที่ได้ ประชุมชี้แจงผู้ปกครองและชุมชนได้รับรู้รับทราบ เพื่อการปรับปรุงแก้ไขร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วาณิช ลิทา ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยรวมและ แต่ละรายด้าน สามารถปฏิบัติได้จริงในระดับมาก (วาณิช ลิทา, 2559) อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาณี รำทะเล ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก (สุภาณี รำทะเล, 2559) อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมเกียรติ บุญสูงเนิน และคณะ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (สมเกียรติ บุญสูงเนิน และคณะ, 2560) อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุวดี กังเกิด ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (ยุวดี กังเกิด, 2561) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เบสเดน (Basden, L. L.) ผลการวิจัยพบว่า การประกันคุณภาพของโอลินอยส์และกระบวนการปรับปรุงแผน การสำรวจความสัมพันธ์ระหว่างการตรวจเยี่ยมจากภายนอก และการตรวจสอบภายใน

ในและกระบวนการวางแผน รวมถึงบุคลากรที่รับผิดชอบกิจกรรมต่าง ๆ ในการประกันคุณภาพการศึกษา มีสภาพการดำเนินงานในระดับมาก (Basden, L. L., 2000)

2. แนวทางพัฒนาการบริหารงานระบบประกันคุณภาพการศึกษา ยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 พบว่า

2.1 ด้านการวางแผน ควรเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน เชิญวิทยากรมาให้ความรู้เพิ่มเติมในเรื่องการวางแผนงาน มีการเตรียมความพร้อมในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และการสนับสนุนให้คณะกรรมการพัฒนาดตนเองอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและคณะครูมีการประชุมวางแผนเกี่ยวกับการนำความรู้และเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารงานระบบประกันคุณภาพการศึกษายุคดิจิทัลของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกศรินทร์ แทบสี และคณะ ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการปฏิบัติที่ดีในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในด้านการวางแผน ควรมีการวางแผนการดำเนินงานทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อให้เห็นทิศทางในการดำเนินการและเป้าหมายความสำเร็จไว้ ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา มีการกำหนดผู้รับผิดชอบที่มีความรู้ความสามารถชัดเจน (เกศรินทร์ แทบสี และคณะ, 2557) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วาณิช ลิทา ผลการวิจัยพบว่า แนวทางสำคัญในการพัฒนาการประกันคุณภาพภายใน ด้านการวางแผนเตรียมการ ได้แก่ การอบรมให้มีความรู้ความเข้าใจในระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน (วาณิช ลิทา, 2559) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลักคณา สังฆธรรม ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาจะต้องนำระบบวงจรคุณภาพ PDCA มาใช้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งจะทำให้มีการวางแผนที่เป็นระบบ และจัดสรรบุคลากรเข้าทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตรงตามความสามารถและความถนัด (ลักคณา สังฆธรรม, 2560)

2.2 ด้านการปฏิบัติ ควรมีการส่งเสริมให้มีการประยุกต์ใช้ดิจิทัลเพื่อการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ให้บุคลากรสามารถนำความรู้ ที่ได้รับการฝึกอบรมไปใช้ได้จริงในสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การเกิดทักษะ (Skill) ความรู้ (Knowledge) และความเป็นครู (Attribute) ไปพร้อม ๆ กันโดยใช้การเรียนรู้ผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา นั้น บุคลากรต้องมีความรู้ใน 2 ส่วนด้วยกัน คือ เรื่องของเทคโนโลยีดิจิทัล และระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งด้านความรู้และการฝึกทักษะ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติตามแผนที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกศรินทร์ แทบสี และคณะ ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการปฏิบัติที่ดีในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ด้านการปฏิบัติ ควรปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปีตามกรอบ

ระยะเวลาที่ กำหนดไว้ของโครงการและกิจกรรม ตามบทบาทหน้าที่และรับผิดชอบทุกฝ่าย (เกศรินทร์ แทบสี และคณะ, 2557) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะนันท์ ทรัพย์เพิ่มพูล ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการปฏิบัติ ควรจัดอบรมครูให้มีความเข้าใจในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา (ปิยะนันท์ ทรัพย์เพิ่มพูล, 2558) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วาณิช ลิทา ผลการวิจัยพบว่า แนวทางสำคัญในการพัฒนาการประกันคุณภาพภายใน ด้านการปฏิบัติตามแผน ควรจัดประชุมชี้แจงครูให้เกิดความเข้าใจในการดำเนินการตามแผนการปฏิบัติการนั้น ๆ (วาณิช ลิทา, 2559)

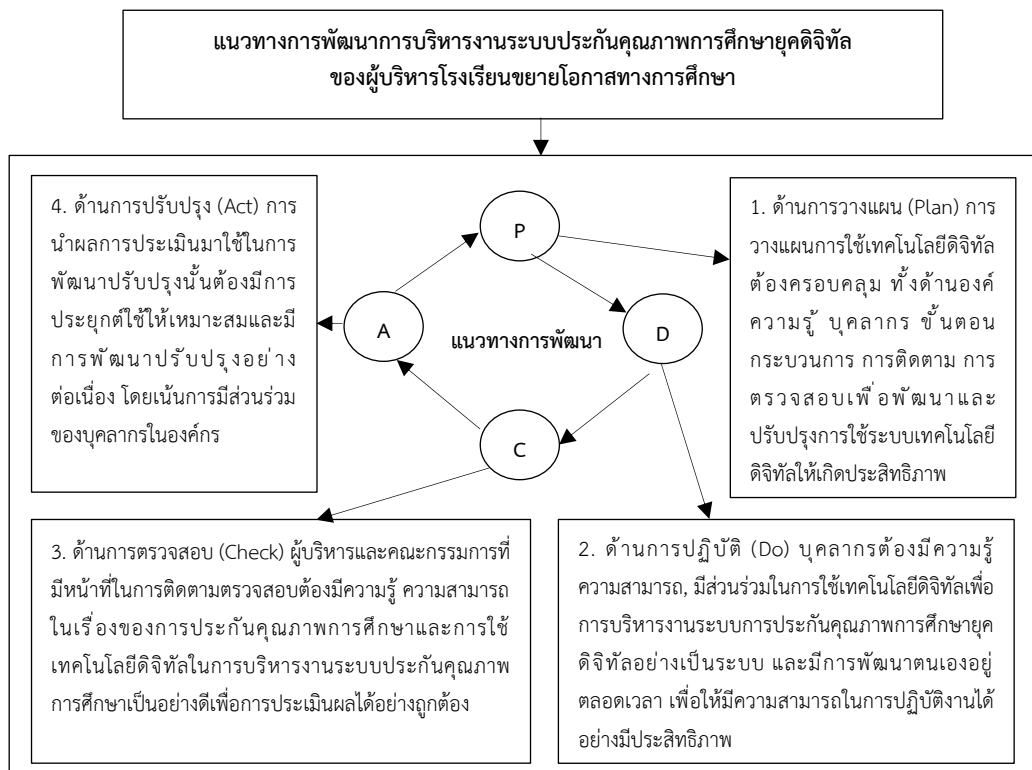
2.3 ด้านการตรวจสอบ ควรมีการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา เพื่อทดสอบระบบปฏิบัติการให้มีความพร้อมต่อการใช้งานอยู่เสมอ โดยการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อการกำกับและติดตามในทุกขั้นตอนของการทำงาน เพื่อหาแนวทางแก้ไขและพัฒนาต่อไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในยุคดิจิทัลนั้น มีขอบข่ายของงานและระบบต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก จึงจำเป็นที่จะต้องมีการแต่งตั้งหรือมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบมาช่วยในกระบวนการตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์มาตรฐาน และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกศรินทร์ แทบสี และคณะ ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการปฏิบัติที่ดีในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ด้านการตรวจสอบ ควรวางแผนการตรวจสอบเป็นระยะและสม่ำเสมอ เพื่อแก้ไขปรับปรุง พัฒนาให้บรรลุตามเป้าหมายทุกมาตรฐาน มีการประเมินผลและรายงานผู้บริหารติดตามการเปลี่ยนแปลงและความสำเร็จของงาน มีกระบวนการสร้างความเข้าใจทั้งระดับบุคคลและสถานศึกษา โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลายเพื่อให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (เกศรินทร์ แทบสี และคณะ, 2557) อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวาณิช ลิทา ผลการวิจัยพบว่า แนวทางสำคัญในการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในด้านการกำกับตรวจสอบการปฏิบัติการ ได้แก่ การแต่งตั้งคณะกรรมการการประกันคุณภาพที่มีความรู้ความสามารถในการกำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่ง่ายต่อการดำเนินการ (วาณิช ลิทา, 2559) อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลักคณา สังฆธรรม ผลการวิจัยพบว่า การนำระบบวงจรคุณภาพ PDCA มาใช้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ต้องมีการติดตาม และตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง (ลักคณา สังฆธรรม, 2560)

2.4 ด้านการปรับปรุง ควรมีการนำผลการประเมินการปฏิบัติงานที่ผ่านมาใช้เป็นแนวทางวิเคราะห์สภาพการบริหารระบบประกันคุณภาพการศึกษายุคดิจิทัล ในการพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่องด้วยวิธีการและเทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพที่ดีขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การนำผลการประเมินการบริหารระบบประกันคุณภาพการศึกษายุคดิจิทัล ที่ผ่านมา เพื่อใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงระบบอย่างต่อเนื่องด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่หลากหลาย จะทำให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุงที่ตรงตามบริบทและความต้องการของ

องค์กร อันจะส่งผลถึงประสิทธิภาพในการบริหารระบบประกันคุณภาพการศึกษายุคดิจิทัลขององค์กรต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกศรินทร์ แทบสี และคณะ ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการปฏิบัติที่ดีในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในด้านการพัฒนาปรับปรุงควมมีกระบวนการสร้างความเข้าใจทั้งระดับบุคคลและสถานศึกษา โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลายเพื่อให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (เกศรินทร์ แทบสี และคณะ, 2557) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลักคณา สังฆธรรม ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาจะต้องนำระบบวงจรคุณภาพ PDCA มาใช้ในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการปรับปรุงและพัฒนา ต้องหาแนวทางแก้ไขพัฒนาอยู่ตลอดเวลา โดยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามาบทบาทร่วมกัน หน่วยงานต้นสังกัดจะต้องให้การสนับสนุนด้านงบประมาณสิ่งอำนวยความสะดวก พร้อมทั้งจัดอบรมพัฒนาให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน (ลักคณา สังฆธรรม, 2560) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะนันท์ ทรัพย์เพิ่มพูล ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการพัฒนาและปรับปรุง ต้องมีการวางแผน ทบทวนตรวจสอบ เพื่อนำมาพัฒนา และจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานให้กับบุคลากรในโรงเรียน (ปิยะนันท์ ทรัพย์เพิ่มพูล, 2558)

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

จากภาพที่ 1 สามารถอธิบายได้ว่า องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบประกันคุณภาพการศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามวงจรคุณภาพ PDCA ซึ่งในด้านการวางแผน (Plan: P) การวางแผนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลต้องครอบคลุมทั้งด้านองค์ความรู้ บุคลากร ขั้นตอน กระบวนการ การติดตาม การตรวจสอบเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการใช้ระบบเทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประสิทธิภาพ ด้านการปฏิบัติ (Do: D) บุคลากรต้องมีความรู้ความสามารถ มีส่วนร่วมในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษายุคดิจิทัลอย่างเป็นระบบ และมีการพัฒนานตนเองอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้มีความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการตรวจสอบ (Check: C) ผู้บริหารและคณะกรรมการที่มีหน้าที่ในการติดตามและตรวจสอบต้องมีความรู้ความสามารถในเรื่องของการประกันคุณภาพการศึกษาตลอดจนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างดี เพื่อการประเมินผลได้อย่างถูกต้อง ด้านการปรับปรุง (Act: A) การนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาปรับปรุงนั้นต้องมีการประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมและมีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรในองค์กร

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยที่พบว่า 1) แนวทางพัฒนาการบริหารงานระบบประกันคุณภาพการศึกษายุคดิจิทัลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีความพร้อมในระดับ มาก 2) แนวทางในการพัฒนาการบริหารงานระบบประกันคุณภาพการศึกษายุคดิจิทัลนั้น ประกอบไปด้วย 2.1) ควรมีการวางแผนโดยการเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนทั้งทางด้านการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ในด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา การพัฒนาเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลให้มีความทันสมัยสามารถใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดสำหรับการบริหารงานระบบประกันคุณภาพการศึกษา 2.2) ควรมีการส่งเสริมให้มีการประยุกต์ใช้ดิจิทัลเพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ให้บุคลากรสามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริง 2.3) ควรมีการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา และ 2.4) ควรมีการนำผลการประเมินการปฏิบัติงานที่ผ่านมาใช้เป็นแนวทางเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงการบริหารงานระบบประกันคุณภาพการศึกษายุคดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ ข้อเสนอแนะ เชิงนโยบาย ประกอบไปด้วย 1) ด้านการวางแผน (Plan) ผู้บริหารควรที่จะเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม 2) ด้านการปฏิบัติ (Do) ผู้บริหารและหน่วยงานต้นสังกัดควรให้การส่งเสริม สนับสนุนในส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างพอเพียงและเหมาะสม นอกจากนั้นควรมีการพัฒนาบุคลากรควบคู่ไปกับการพัฒนาระบบ 3) ด้านการ

ตรวจสอบ (Check) ผู้บริหารควรจะมีบทบาทหรือแต่งตั้งผู้รับผิดชอบที่มีความรู้ความสามารถในด้านเทคโนโลยีและการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อการตรวจสอบและกำกับติดตาม

4) ด้านการปรับปรุง (Act) ควรมีการนำผลการประเมินการบริหารงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาที่ผ่านมา ใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาอย่างเป็นระบบ และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการวิจัยเรื่อง การบริหารงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน และการบริหารงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). ประกาศมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เน้นท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ ฉบับลงวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2561. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- เกศรินทร์ แทบสี และคณะ. (2557). การศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3. วารสารวิชาการแพรวกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์, 1(1), 53-65.
- ปิยะนันท์ ทรัพย์เพิ่มพูล. (2558). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาสหวิทยาเขตถิ่นวิเศษ จังหวัดสิงห์บุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พัลลภ พิริยะสุรวงศ์. (2563). เทคโนโลยีสารสนเทศกับการปฏิรูปการศึกษา. เรียกใช้เมื่อ 28 ตุลาคม 2563 จาก http://www.kroobannok.com/view.php?article_id=145
- ยุวดี กังเกิด. (2561). การพัฒนาการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา. ใน รายงานการศึกษาส่วนบุคคล สถาบันพัฒนา ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา . สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- ลักคณา สังฆธรรม. (2560). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเทศบาล 1 บ้านหนองซากแก้วสู่การรองรับการประกันคุณภาพภายนอก รอบ สี่ สังกัดเทศบาลตำบล ห้วยใหญ่. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วาลิช ลิทา. (2559). สภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. ใน วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.

- สมเกียรติ บุญสูงเนิน และคณะ. (2560). กลยุทธ์การบริหารงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. *Dhammathas Academic Journal*, 17(3), 223-235.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1. (2563). บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1. เรียกใช้เมื่อ 28 ตุลาคม 2563 จาก [http:// https://www.nsw1.go.th/](http://https://www.nsw1.go.th/)
- สุกัญญา แซ่ม้อย. (2561). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภาณี รำทะแย. (2559). ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2. ใน *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.*
- Basden, L. L. (2000). Illinois quality assurance and improvement planning process: Examining the relationship between external review visit and internal review and planning process. *Dissertation Abstracts International*, 61(05), 1684-A.
- Cronbach, L. J. (1984). *Essentials of psychological testing*. (4 th ed). New York: Harper & Row.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.